

Türkçe Öğretmenlerinin Teknoloji Tutumları İle Bilgi Teknolojilerini Kullanma Düzeylerinin İncelenmesi

Nuri KARASAKALOĞLU¹, A. Seda SARACALOĞLU² & Sanem UÇA³

Özet: Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler eğitim uygulamalarında daha fazla bilişim hizmetlerinden yararlanılmasını sağlamaktadır. Bu açıdan eğitimcilerin gelişen teknolojiyi sınıfta kullanabilmeleri için öncelikle teknolojiyi benimsemeleri, yakından takip etmeleri ve teknolojiye karşı olumlu tutum göstermeleri önem arz etmektedir (Marcinkiewicz, 1993–1994; Christensen, 2002; Şahin ve Akçay, 2011). Öğretmenlerin sınıflarında, teknolojiyi ne düzeyde kullandıklarını belirlemek, teknolojinin öğretimde etkin kullanımın sağlanmasında yararlı olacaktır. Dolayısıyla öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumlarının ve bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin araştırılmasının öğretmenlerin mevcut durumunu ortaya koyması açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Araştırma, tarama modellerinden ilişkisel tarama modelindedir. Araştırmanın evrenini Aydın ilinde görev yapmakta olan Türkçe öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışmada örnekleme yapılmamış olup evrenin tümüne ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda Aydın ilinde görev yapmakta ve gönüllü olan 109 Türkçe öğretmeni araştırmada yer almıştır. Araştırma sonuçları değerlendirildiğinde, Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumlarının ve bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre farklılık göstermediği belirlenmiştir. Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumlarının öğretmenlerin görev yaptıkları okulun sosyoekonomik düzeylerine göre farklılık gösterdiği; bunun yanı sıra teknolojiye yönelik tutumlarının ve bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumlarının öğretmenlerin mesleki memnuniyetlerine göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Bunun yanı sıra Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumları ile bilgi teknolojilerini kullanma düzeyleri arasında pozitif yönde ve düşük düzeyde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Teknolojiye yönelik tutum, teknolojiyi kullanma düzeyi, türkçe öğretmeni.

Abstract: Investigation of Turkish Teachers' Attitudes towards Technology and Levels of Using Information Technologies. Developments in information and communication technologies ensures using more imformatic services in education implementations. In this respect, to be able to use advancing technology in classroom, it is important for educators to adopt technology, follow it closely and to show a positive attitude towards technology. (Marcinkiewicz, 1993–1994; Christensen, 2002; Şahin ve Akçay, 2011). To identify teachers' extent of technology use will be beneficial in providing effective use of technology in teaching. Therefore, it is seen that investigation of attitudes of teachers who instruct Turkish towards technology and levels of using information technologies is crucial in terms of enlightening teachers' existing situations. The research is in relational screening model. Population of research consists of Teachers teaching Turkish in the city of Aydın and sample of the comprises of 109 volunteer teachers teaching Turkish in Aydın. When the research results are evaluated, it is obtained that attitudes of teachers' towards technology and levels of using information technologies do not differentiate in accordance with teachers gender. It is found in the research that, attitudes of teachers' towards technology varies with respect to socio-economic level of the school in which they teach; In addition, attitudes of teachers' towards technology and levels of using information technologies do not differentiate pursuant to their professional length of service. In the research it is established that attitudes of teachers teaching Turkish language towards technology varies in reference to their professional contentment. Besides, it is obtained that there is a low and positive correlation between attitudes of the teachers' towards technology and their level of using information technologies.

Keywords: Attitude towards technology, level of using technology, turkish teachers.

Giriş

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler eğitim uygulamalarında daha fazla bilişim hizmetlerinden yararlanılmasını sağlamaktadır. Özellikle İnternet teknolojileri eğitime ayrı bir hız kazandırmıştır (Oral,

¹ Nuri KARASAKALOĞLU, Yrd. Doç. Dr., Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü Öğretim Üyesi, nkarasakaloglu@adu.edu.tr

² A. Seda SARACALOĞLU, Prof. Dr., Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Programları ve Öğretim ABD. Öğretim Üyesi, sedasaracal@gmail.com

³ Sanem UÇA, Uzm., Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Programları ve Öğretim ABD. Doktora Öğrencisi, sanemuca@gmail.com

2004). Teknolojideki değişiklikler ve bilginin hızlı artışı toplumun pek çok alanında önemli değişikliklere neden olmaktadır. Bu değişimle birlikte toplumun gereksinim duyduğu birey tipi, öğrenme ve bilginin dağıtımı da eğitimden beklentileri artıracak yönde değişim göstermektedir. Eğitim sisteminin bu toplumsal değişim ve beklentileri karşılayabilmesi ancak teknolojinin sunduğu olanakları kullanması ile mümkün olacaktır.

Eğitimciler günlük yaşamda bilgisayarı rahatlıkla kullanabilen bir öğrenci kitlesiyle karşı karşıya kalmaktadır. Bununla birlikte eğitimciler, mevcut ulaşılabilen teknoloji ürünlerini kullanma becerilerini geliştirememeleri durumunda eğitim programlarında yer alan içeriği, öğrencilere geleneksel yöntem ve materyallerle aktarmada çeşitli güçlüklerle karşılaşabilmektedirler (Aksoy, 2003; Akt. Şahin ve Akçay, 2011). Bu açıdan eğitimcilerin gelişen teknolojiyi sınıfta kullanabilmeleri için öncelikle teknolojiyi benimsemeleri, yakından takip etmeleri ve teknolojiye karşı olumlu tutum göstermeleri önem arz etmektedir (Şahin ve Akçay, 2011).

Eğitimde bilgisayar kullanımının bilgiye ulaşım ve bilgilerin iletimi konusunda büyük kolaylıklar sağlayacağı kesindir. Bununla birlikte günümüze kadar başarıyla uygulanan öğrenci-öğretmen modelinde çok fazla bir değişim yapamayacağı açıktır. Burada önemle üzerinde durulması gereken konu bilgisayarlaşmanın bilgiye erişimi ve kullanımı çok kolaylaştıracağı fakat etkili kullanım için iyi eğitilmiş eğitimcilerin yerini tutamayacağıdır. Dolayısıyla, bu sistemin etkili olarak kullanımı ancak bilgili, teknolojiyi kullanma konusunda iyi yetiştirilmiş eğitimcilerin yol gösterici rolünü oynadığı eğitim/öğretim ortamlarının yaratılmasıyla mümkün olabilecektir (Özden, Çağıltay ve Çağıltay, 2004).

Son yıllarda yapılan çalışmalarda, öğretmenlerin teknolojiyi eğitim ve öğretim sürecinde öğrenmeyi artırıcı amaçlı kullanmadıkları ve kendilerini hazır hissetmedikleri gerçeği vurgulanmaktadır (Haydn ve Barton, 2007). Loyd ve Gressard (1986) bilgisayarlara olan pozitif tutumların öğretmenlerin bilgisayar teknolojisi deneyimi kapsamında pozitif korelasyon gösterdiğini belirtmiştir. Eğilime göre, endişeler ve korkular azalmakta, güven artmaktadır. Bir öğretmenin bilgisayar ve ilgili bilgi teknolojilerini kullanma süresi büyük ölçüde teknoloji metotlarını sınıfa etkili uyarlamasını etkilemektedir. Öğretmenlerin bilgisayara yönelik pozitif bir tutum içinde olmaktadır. Bilgi teknolojisinin sınıfta etkili kullanılması için çoğunluk tarafından gerekli bir durum olarak algılanır (Woodrow, 1992).

Eğitimciler çoğunlukla sınıfta bilgisayar teknolojisi kullanımına direnç gösterirler. Sonuç olarak öğretmenlerin yaklaşımını değiştirmek, teknolojiyle bütünleşmeyi artırmada kilit bir faktördür. (Marcinkiewics, 1993-1994). Stevens (1980) öğretmenlerin yaklaşımını ve bilgisayar kullanımındaki uzmanlığını, bilgisayarların sınıfta benimsenmesinde temel faktörler olduğunu tespit etmiştir. Tarihsel olarak öğretmenlerin yaklaşımları bilgisayarların sınıfa girişi konusunda dikkate alınmamış olsa da pek çok bilimci geleceğin başarılı uygulamalarının öğretmenlerin bilgisayara olan tutumlarını ele almayı gerektirebileceği ileri sürmektedir (Christen, 2002). Hignite ve Echternacht (1992)' ye göre, teknolojinin sınıf ile başarılı bir şekilde bütünleştirilebilmesi için, öğretmenlerin hem pozitif yaklaşıma hem de yeterli ölçüde bilgisayar kullanma becerilerine sahip olmaları kritik öneme sahiptir.

Teknoloji kullanımının etkileri yaklaşım ve uygulama yapılarının ikisini de içerir. Yaklaşım şekli öğretmenlerin kararları ve algılamalarına yönelik bir anlayış sağlamaktadır (Lee ve Solmon, 2005). Yaklaşım, eğitimcilerin öğretimde başvurdukları unsurlar (kararlar) ve teknolojiye öğretime nasıl hazırlandıkları konusunu açıklığa kavuşturabilir. (Lumpe ve Chambers, 2001). Öğretmenlerin yaklaşımları ve deneyimleri bilgisayar kullanımıyla bağdaştırılan faktörlerdir. (Christen, 2002; Vannatta ve Fordham, 2004). Teknolojinin etkili kullanımı için teknoloji becerileri ve pozitif yaklaşımın bir bileşiminin öncü olduğu kabul edilmektedir (Christenson, 2002). Yaklaşımı etkileyen ek faktörler öz-yeterlik, sosyal normlar diğerleri arasında harici taleplerdir.

Plomp ve arkadaşları(1996) eğitimde bilişim teknolojilerinin (ICT) bir çalışma konusu, disiplin veya uzmanlık alanı olması yönü ve öğrenme öğretme sürecinde bir araç olarak kullanımı gibi üç amaç belirlemiştir. Peck ve Domcott (1994) okullarda neden teknolojiyi kullanmak gerektiğine ilişkin aşağıdaki on nedeni belirlemiştir (Al-Zeidieen, Mei ve Fook, 2010).

- 1) Teknoloji öğretmenlerin öğrencilerinin kendi hızlarında ve güvenilir bir ortamda öğrenmeleri ve gelişmelerine hizmet ederek öğretimi bireyselleştirilmesini sağlar.
- 2) Öğrenciler bilgiye ulaşmada, değerlendirmede ve iletişimde yeterli olmalıdır.
- 3) Teknoloji kelime işlemcilerin kullanımı vasıtasıyla öğrencilerin düşünmelerinin ve yazmalarının nitelik ve niceliğini artırabilir.
- 4) Teknoloji öğrencilerin kritik (eleştirel) düşünmelerini ve onların kendi çalışmalarını organize etmelerini, analiz etmelerini yorumlamalarını geliştirmelerini ve değerlendirmelerini geliştirebilmeyi sağlar.
- 5) Teknoloji öğrencilerin ifade yeteneklerini geliştirmeyi teşvik eder.

- 6) Teknoloji öğrencilerin okul dışı kaynaklara ulaşmalarını sağlar.
- 7) Teknoloji öğrencilere yeni ve ilginç öğrenme deneyimleri kazandırabilir.
- 8) Öğrenci dünyasında bilgisayarlar giderek artan bir öneme sahip olacağından öğrenciler bilgisayar kullanımları bakımından kendini yeterli hissetmeye ihtiyaç duyarlar.
- 9) Teknoloji öğrencilere çalışma yapma olanakları sağlar.
- 10) Okullar kendi verim ve etkililiklerini artırmaya ihtiyaç duyarlar. Bu yüzden öğretmenlerden öğretim teknolojisinden iyi yararlanmaları ve etkili öğretim araçları geliştirmeleri beklenmektedir.

Mevcut öğretmenler kendilerine hizmet öncesinde bilgisayar, internet, öğretim amaçlı teknoloji kullanımı konusunda yeterli bilgi ve beceri kazandırılmadığını özenle belirtmektedirler. Öğretmenlerin bu şekilde bilgi teknolojilerini kullanmada yeterli düzeyde özgüvene sahip olmayışlarının ve teknolojik gelişmeleri takip edemediklerinin nedenini öğrencilik dönemlerinde aldıkları eğitim öğretimle, ilişkilendirdikleri anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin sınıflarında, teknolojiyi ne düzeyde kullandıklarını belirlemek, teknolojinin öğretimde etkin kullanımının sağlanmasında yararlı olacaktır. Dolayısıyla öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumlarının ve bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin araştırılmasının öğretmenlerin mevcut durumunu ortaya koyması açısından önemli olduğu görülmektedir. Bu çalışmada, Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumları ile bilgi teknolojileri kullanma düzeylerinin karşılaştırılması amaçlanmaktadır. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıda belirtilen sorulara yanıt aranacaktır:

1. Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumlarının öğretmenlerin;
 - a) cinsiyetlerine,
 - b) görev yaptıkları okulun sosyoekonomik düzeylerine,
 - c) mesleki kıdemlerine,
 - d) mesleki memnuniyetlerine,
 - e) görev yaptıkları okulun çalışma ortamı ve koşullarından memnun olma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
2. Türkçe öğretmenlerinin öğretimde bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin öğretmenlerin;
 - a) cinsiyetlerine,
 - b) görev yaptıkları okulun sosyoekonomik düzeylerine,
 - c) mesleki kıdemlerine,
 - d) mesleki memnuniyetlerine,
 - e) görev yaptıkları okulun çalışma ortamı ve koşullarından memnun olma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
3. Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumları ile bilgi teknolojilerini kullanma düzeyleri arasında ilişki var mıdır?

Yöntem

Araştırma Modeli

Araştırma tarama modellerinden ilişkisel tarama modelindedir. İlişkisel tarama modelleri, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir. Bu tür bir düzenlemede, aralarında ilişki aranacak değişkenler, tekil taramada olduğu gibi, ayrı ayrı sembolleştirilir. Ancak bu sembolleştirme (değerler verme, ölçme), ilişkisel bir çözümlemeye olanak verecek şekilde yapılmak zorundadır (Karasar, 2008).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Aydın ilinde görev yapmakta olan Türkçe öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışmada örnekleme yapılmamış olup evrenin tümüne ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda Aydın ilinde görev yapmakta ve gönüllü olan 109 Türkçe öğretmeni çalışmada yer almıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlere ilişkin demografik özellikler (cinsiyet, görev yaptıkları okulun sosyoekonomik düzeyleri, mesleki kıdemleri, hizmetiçi eğitim alma durumları, mesleki memnuniyetleri ve görev yaptıkları okulun çalışma ortamından ve koşullarından memnun olma durumları) Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Demografik Özellikleri

Sosyoekonomik Düzey	F	%
Alt	23	21,1
Orta	70	64,2
Üst	16	14,7
Toplam	109	100
Cinsiyet	F	%
Kadın	55	50,5
Erkek	54	49,5
Toplam	109	100
Mesleki Kıdem	F	%
0-5 yıl	7	6,4
6-10 yıl	14	12,8
11-15 yıl	27	24,8
16-20 yıl	26	23,9
21 yıl ve üstü	35	32,1
Toplam	109	100
Hizmet içi Eğitim Alma Durumu	F	%
Evet	102	93,6
Hayır	7	6,4
Toplam	109	100
Mesleki Memnuniyet	F	%
Evet	69	63,3
Kısmen	32	29,4
Hayır	8	7,3
Toplam	109	100
Çalışma Ortamından ve Koşullarından Memnun Olma Durumları	F	%
Evet	38	34,9
Kısmen	58	53,2
Hayır	13	11,9
Toplam	109	100

Çalışmaya katılan 109 Türkçe öğretmenin %21'inin alt sosyoekonomik düzeydeki bir okulda çalıştıkları, %64'ünün orta sosyoekonomik düzeydeki bir okulda çalıştıkları, %15'inin ise, üst sosyoekonomik düzeydeki bir okulda çalıştıkları görülmektedir. Çalışmaya katılan 109 öğretmenin cinsiyete göre dağılımları incelendiğinde, %50'sinin kadın, %50'sinin ise erkek olduğu görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre dağılımları incelendiğinde, %6'sının 0-5 yıl arası, %13'ünün 6-10 yıl arası, %25'inin 11-15 yıl arası, %24'ünün 16-20 yıl arası, %32'sinin ise 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip oldukları görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğretmenlerin hizmetiçi eğitim alma durumları incelendiğinde, %94'ünün hizmetiçi eğitim aldığı, %6'sının hizmetiçi eğitim almadıkları görülmektedir. Çalışmaya katılan öğretmenlerin mesleki memnuniyetleri incelendiğinde, %63'ünün mesleklerinden memnun oldukları, %30'unun kısmen memnun oldukları ve %7'sinin ise mesleklerinden memnun olmadıkları görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğretmenlerin görev yaptıkları okulun çalışma ortamından ve koşullarından memnun olma durumları incelendiğinde, öğretmenlerin %35'inin memnun olduğu, %54'ünün kısmen memnun olduğu ve %11'inin ise memnun olmadığı görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak Yavuz (2005) tarafından geliştirilen, 19 maddeden oluşan ve Cronbach alpha güvenilirlik katsayısı .86 olan "Teknoloji Tutum Ölçeği" ile Öksüz ve Ak (2010) tarafından geliştirilen, 28 maddeden oluşan "Bilgi Teknolojilerini Kullanma Düzeyi Ölçeği" kullanılmıştır. Yavuz (2005) tarafından geliştirilen "Teknoloji Tutum Ölçeği"nden elde edilen en yüksek toplam puan 71; en düşük toplam puan 43 olarak belirtilmiştir. Ölçekteki en yüksek toplam puan en olumlu tutumların, en düşük puan ise en olumsuz tutumların göstergesi olarak belirlenmiştir. Öksüz ve Ak (2010) tarafından geliştirilen "Bilgi Teknolojilerini Kullanma Düzeyi Ölçeği"nden alınabilecek en yüksek puan 140, en düşük puan ise 28 olarak belirtilmiştir. Ölçekten alınabilecek 28-64 puan aralığı teknoloji kullanım

düzeyinin düşük olmasını, 65-102 puan aralığı teknoloji kullanım düzeyinin orta derecede olmasını, 103-140 puan aralığı ise teknoloji kullanım düzeyinin yüksek olmasını ifade etmektedir.

Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Veri toplama aracı ile elde edilen verilerin istatistiksel analizinde SPSS 11.5 paket programından yararlanılmıştır. Ölçeğe katılan öğretmenlerin kişisel özellikleri ile ilgili tanımlayıcı istatistiksel analiz tekniklerinden frekans ve yüzde dağılımlar kullanılmıştır. Öğretmenlerin kişisel özellikleri açısından maddelerle yapılan karşılaştırmalarda bağımsız gruplar t-testi, tek yönlü varyans analizleri (ANOVA) ve korelasyon analizleri yapılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Araştırmanın birinci alt problemi “Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumlarının, öğretmenlerin cinsiyetlerine, görev yaptıkları okulun sosyoekonomik düzeylerine, mesleki kıdemlerine, mesleki memnuniyetlerine ve görev yaptıkları okulun çalışma ortamı ve koşullarından memnun olma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” olarak belirtilmiştir. Araştırmada Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumlarının öğretmenlerin cinsiyetlerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için t-testi uygulanmıştır ve analiz sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: *Türkçe Öğretmenlerinin Teknolojiye Yönelik Tutumları ve Cinsiyet Değişkenine İlişkin t-testi Sonuçları*

Cinsiyet	N	\bar{x}	SS	sd	t	p
Kadın	55	56,490	17,303	106,81	,612	,542
Erkek	54	54,444	17,581			

p>.05

Tablo 2 incelediğinde, Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumlarının, öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre farklılık göstermediği görülmektedir [t(109)= ,61; p>.05].

Araştırmada Türkçe öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumlarının öğretmenlerin görev yaptıkları okulun sosyoekonomik düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) uygulanmıştır ve analiz sonuçları Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3: *Türkçe Öğretmenlerinin Teknolojiye Yönelik Tutumları ve Çalıştıkları Okulların Sosyoekonomik Düzeyleri Değişkenine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları*

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	2025,83	2	1012,91	3,504	,034*
Gruplar İçi	30639,35	106	289,05		
Toplam	32665,19	108			

*p<.05

Tablo 3 incelendiğinde, Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumlarının öğretmenlerin görev yaptıkları okulun sosyoekonomik düzeylerine göre farklılık gösterdiği görülmektedir [F= 3,504, p<.05]. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Tukey testi sonuçları incelendiğinde ise, farklılığın kaynağının üst ve orta sosyoekonomik düzeyler arasında; üst sosyoekonomik düzeydeki Türkçe öğretmenleri lehine olduğu görülmektedir.

Araştırmada Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumlarının öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) uygulanmıştır ve analiz sonuçları Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4: *Türkçe Öğretmenlerin Teknolojiye Yönelik Tutumları ve Mesleki Kıdemlerine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları*

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	549,57	4	137,39	,445	,776
Gruplar İçi	32115,61	104	308,80		
Toplam	32665,19	108			

p>.05

Tablo incelendiğinde, Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumlarının öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre farklılık göstermediği görülmektedir [F= ,445, p>.05].

Araştırmada Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumlarının öğretmenlerin mesleki memnuniyetlerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) uygulanmıştır ve analiz sonuçları Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5: *Türkçe Öğretmenlerinin Teknolojiye Yönelik Tutumları ve Öğretmenlerin Mesleki Memnuniyetlerine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları*

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	2358,964	2	1179,482	4,125	,019*
Gruplar İçi	30306,228	106	285,908		
Toplam	32665,193	108			

*p<.05

Tablo incelendiğinde, Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumlarının öğretmenlerin mesleki memnuniyetlerine göre farklılık gösterdiği görülmektedir [F= 4,125, p<.05]. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Tukey testi sonuçları incelendiğinde ise, farklılığın kaynağının mesleğinden memnun olan ve olmayan öğretmenler arasında olduğu görülmektedir.

Araştırmada Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumlarının öğretmenlerin görev yaptıkları okulun çalışma ortamından ve koşullarından memnun olma durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) uygulanmıştır ve analiz sonuçları Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6: *Türkçe Öğretmenlerin Teknolojiye Yönelik Tutumları ve Görev Yaptıkları Okulun Çalışma Ortamından ve Koşullarından Memnun Olma Durumları Değişkenine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları*

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	1122,708	2	561,354	1,886	,157
Gruplar İçi	31542,485	106	297,571		
Toplam	32665,19	108			

p>.05

Tablo 6 incelendiğinde, Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumlarının öğretmenlerin görev yaptıkları okulun çalışma ortamından ve koşullarından memnun olma durumlarına göre farklılık göstermediği görülmektedir [F= 1,886, p>.05].

Araştırmanın ikinci alt problemi “Türkçe öğretmenlerinin öğretimde bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin, öğretmenlerin cinsiyetlerine, görev yaptıkları okulun sosyoekonomik düzeylerine, mesleki kıdemlerine, mesleki memnuniyetlerine ve görev yaptıkları okulun çalışma ortamı ve koşullarından memnun olma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” olarak belirtilmiştir. Araştırmada Türkçe öğretmenlerin öğretimde bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin öğretmenlerin cinsiyetlerine

*TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN TEKNOLOJİ TUTUMLARI İLE BİLGİ TEKNOLOJİLERİNİ
KULLANMA DÜZEYLERİ*

göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için t-testi uygulanmıştır ve analiz sonuçları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7: *Türkçe Öğretmenlerinin Öğretimde Bilgi Teknolojilerini Kullanma Düzeyleri ve Cinsiyet Değişkenine İlişkin t-testi Sonuçları*

Cinsiyet	N	\bar{x}	SS	sd	t	p
Kadın	55	84,76	20,10	104,82	,214	,831
Erkek	54	84,00	17,06			

p>.05

Tablo incelendiğinde, Türkçe öğretmenlerinin öğretimde bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin öğretmenlerin cinsiyetlerine göre farklılık göstermediği görülmektedir [t(109)= ,214, p>.05].

Araştırmada Türkçe öğretmenlerinin öğretimde bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin öğretmenlerin görev yaptıkları okulun sosyoekonomik düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) uygulanmıştır ve analiz sonuçları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8: *Türkçe Öğretmenlerinin Öğretimde Bilgi Teknolojilerini Kullanma Düzeyleri ve Çalıştıkları Okulların Sosyoekonomik Düzeyleri Değişkenine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları*

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	771,28	2	385,64	1,120	,330
Gruplar İçi	36514,52	106	344,47		
Toplam	37285,81	108			

p>.05

Tablo 8 incelendiğinde, Türkçe öğretmenlerinin öğretimde bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin öğretmenlerin görev yaptıkları okulun sosyoekonomik düzeylerine göre farklılık göstermediği görülmektedir [F= 1,120, p>.05].

Araştırmada Türkçe öğretmenlerinin öğretimde bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) uygulanmıştır ve analiz sonuçları Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9: *Türkçe Öğretmenlerinin Öğretimde Bilgi Teknolojilerini Kullanma Düzeyleri ve Mesleki Kıdem Değişkenine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları*

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	1323,308	4	330,827	,957	,435
Gruplar İçi	35962,508	104	345,793		
Toplam	37285,817	108			

p>.05

Tablo 9 incelendiğinde, Türkçe öğretmenlerinin öğretimde bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin öğretmenlerin görev yaptıkları okulun sosyoekonomik düzeylerine göre farklılık göstermediği görülmektedir [F= ,957, p>.05]. Araştırmada Türkçe öğretmenlerinin öğretimde bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin öğretmenlerin mesleki memnuniyetlerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) uygulanmıştır ve analiz sonuçları Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10: Türkçe Öğretmenlerinin Öğretimde Bilgi Teknolojilerini Kullanma Düzeyleri ve Mesleki Memnuniyetlerine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	89,085	2	44,543	,127	,881
Gruplar İçi	37196,731	106	350,913		
Toplam	37285,817	108			

p>.05

Tablo 10 incelendiğinde, Türkçe öğretmenlerinin öğretimde bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin öğretmenlerin mesleki memnuniyetlerine göre farklılık göstermediği görülmektedir [F= ,127, p>.05].

Araştırmada Türkçe öğretmenlerinin öğretimde bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin öğretmenlerin görev yaptıkları okulun çalışma ortamı ve koşullarından memnun olma durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) uygulanmıştır ve analiz sonuçları Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11: Türkçe Öğretmenlerinin Bilgi Teknolojilerini Kullanma Düzeyleri ve Görev Yaptıkları Okulun Çalışma Ortamı ve Koşullarından Memnun Olma Durumları Değişkenine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	73,373	2	36,687	,105	,901
Gruplar İçi	37212,443	106	351,061		
Toplam	37285,817	108			

p>.05

Tablo incelendiğinde, Türkçe öğretmenlerinin bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin öğretmenlerin görev yaptıkları okulun çalışma ortamı ve koşullarına göre farklılık göstermediği görülmektedir [F= ,105, p>.05].

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumları ile öğretimde bilgi teknolojilerini kullanma düzeyleri arasında ilişki var mıdır?” olarak belirtilmiştir.

Araştırmada Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumları ile öğretimde bilgi teknolojilerini kullanma düzeyleri arasında ilişki olup olmadığını belirlemek için Korelasyon katsayıları belirlenmiş ve analiz sonuçları Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12: Türkçe Öğretmenlerinin Teknolojiye Yönelik Tutumları İle Öğretimde Bilgi Teknolojilerini Kullanma Düzeyleri Arasında İlişki

		Teknolojiye Yönelik Tutum	Bilgi Teknolojileri Kullanma Düzeyi
Teknolojiye Yönelik Tutum	r	1	,216*
	p	,	,024
	N	109	109
Bilgi Teknolojileri Kullanma Düzeyi	r	,216*	1
	p	,024	,
	N	109	109

* p<.05

Tablo incelendiğinde, Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumları ile bilgi teknolojilerini kullanma düzeyleri arasında pozitif yönde, düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir (r= ,216; p<.05).

Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumları ile bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Sonuçlar genel olarak değerlendirildiğinde, Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumlarının olumlu ve öğretimde bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin orta düzeyde olduğu söylenebilir.

Araştırmanın birinci alt problemi Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumlarının, öğretmenlerin cinsiyetlerine, görev yaptıkları okulun sosyoekonomik düzeylerine, mesleki kıdemlerine, mesleki memnuniyetlerine ve görev yaptıkları okulun çalışma ortamı ve koşullarından memnun olma durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesidir. Bu doğrultuda birinci alt probleme ilişkin aşağıda belirtilen sonuçlara ulaşılmıştır:

- Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumlarının, öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre farklılık göstermediği belirlenmiştir.
- Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumlarının öğretmenlerin görev yaptıkları okulun sosyoekonomik düzeylerine göre farklılık gösterdiği ve bu farklılığın kaynağının üst ve orta sosyoekonomik düzeyler arasında olduğu belirlenmiştir.
- Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumlarının öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.
- Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumlarının öğretmenlerin mesleki memnuniyetlerine göre farklılık gösterdiği ve bu farklılığın kaynağının mesleğinden memnun olan ve olmayan öğretmenler arasında olduğu belirlenmiştir.
- Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumlarının öğretmenlerin görev yaptıkları okulun çalışma ortamından ve koşullarından memnun olma durumlarına göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın ikinci alt problemi Türkçe öğretmenlerinin öğretimde bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin, öğretmenlerin cinsiyetlerine, görev yaptıkları okulun sosyoekonomik düzeylerine, mesleki kıdemlerine, mesleki memnuniyetlerine ve görev yaptıkları okulun çalışma ortamı ve koşullarından memnun olma durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesidir. Bu doğrultuda birinci alt probleme ilişkin aşağıda belirtilen sonuçlara ulaşılmıştır:

- Türkçe öğretmenlerinin öğretimde bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin öğretmenlerin cinsiyetlerine göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.
- Türkçe öğretmenlerinin öğretimde bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin öğretmenlerin görev yaptıkları okulun sosyoekonomik düzeylerine göre farklılık göstermediği belirlenmiştir.
- Türkçe öğretmenlerinin öğretimde bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin öğretmenlerin görev yaptıkları okulun sosyoekonomik düzeylerine göre farklılık göstermediği belirlenmiştir. Türkçe öğretmenlerinin öğretimde bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin öğretmenlerin mesleki memnuniyetlerine göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.
- Türkçe öğretmenlerinin bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerinin öğretmenlerin görev yaptıkları okulun çalışma ortamı ve koşullarına göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumları ile öğretimde bilgi teknolojilerini kullanma düzeyleri arasında ilişki olup olmadığının belirlenmesi olarak ifade edilmiştir. Bu doğrultuda Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumları ile bilgi teknolojilerini kullanma düzeyleri arasında pozitif yönde, düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Yukarıda belirtilen sonuçlar ışığında şu önerilere yer verilebilir:

1. Bu araştırma Türkçe öğretmenlerine yönelik olarak yapılmıştır. Dolayısıyla farklı branşlardaki öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumları ile öğretimde bilgi teknolojilerini kullanma düzeyleri araştırılabilir.
2. Bu araştırmada Türkçe öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumları ve bilgi teknolojilerini kullanma düzeyleri öğretmenlerin cinsiyet, görev yaptıkları okulun sosyoekonomik düzeyi, mesleki kıdemleri, mesleki memnuniyetleri ve görev yaptıkları okulun çalışma ortamı ve koşullarına ilişkin değişkenler açısından incelenmiştir. Bu doğrultuda yapılacak araştırmalarda yaş, haftalık ders saatleri gibi değişkenlere yer verilebilir.
3. Bu araştırma Aydın ili ile sınırlıdır. Dolayısıyla farklı örneklem gruplarında benzer araştırmalar yapılarak, araştırma sonuçları değerlendirilebilir.
4. Bu çalışma öğretmenlere yönelik olarak yapılmıştır. Dolayısıyla öğretmen adaylarına yönelik benzer çalışmalar yapılabilir.
5. Öğretmenlerin teknolojiyi öğretimde kullanma düzeylerini ortaya koyan araştırmalar yapılabilir.

Kaynaklar

- Al-Zeidiyeen, N.J., Mei, L. L. & Fook, F. S. (2010). Teachers' attitudes and levels of technology use in classrooms: the case of Jordan schools. *International Educational Studies*, 3(2), 211-218.
- Christensen, R. (2002). Effects of technology integration education on the attitudes of teachers and students. *Journal of Research on Technology in Education*, 34 (4), 411-433.
- Hignite, M. A., & Echternacht, L. J. (1992). Assessment of the relationships between the computer attitudes and computer literacy levels of prospective educators. *Journal of Research on Computers in Education*, 24, 381-389.
- Haydn, T. & Barton, R. (2007). 'First do no harm': Factors influencing teachers' ability and willingness to use ICT in their subject teaching. *Computers & Education* (2007), doi:10.1016/j.compedu.2007.06.001
- Lee, A.M., & Solmon, M.A. (2005). Pedagogy research through the years in RQES. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 76, 108-121.
- Lumpe, A. T., & Chambers, E. (2001). Assessing teachers' context beliefs about technology use. *Journal of Research on Technology in Education*, 34, 93-107.
- Marcinkiewicz, H. R. (1993-1994). Computers and teachers: Factors influencing computer use in the classroom. *Journal of Research on Computing in Education*, 26(2), 220-237.
- Oral, B. (2004). *Öğretmen Adaylarının İnternet Kullanma Durumları*. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı. (6-9 Temmuz, 2004). Malatya: İnönü Üniversitesi.
- Öksüz, C. ve Ak, Ş. (2010). İlköğretim okullarında matematik derslerinde teknoloji kullanım düzeyini belirleme ölçeği geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi (ESOSDER)*, 9(12), 372-383.
- Özden, M. Y., Çağiltay, K., Çağiltay, E. *Teknoloji ve Eğitim: Ülke Deneyimleri ve Türkiye İçin Dersler* (<http://www.egitim.aku.edu.tr/ozden1.htm> Erişim: 20.07.11).
- Şahin, A.ve Akçay, A. (2011). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Tutumlarının İncelenmesi. *International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 6(2).
- Vannatta, R. A., & Fordham, N. (2004). Teacher dispositions as predictors of classroom technology use. *Journal of Research on Technology in Education*, 36, 253-271.
- Woodrow, J. E. (1992). The influence of programming training on the computer literacy and attitudes of preservice teachers. *Journal of Research on Computing in Education*, 25(2), 200-218.
- Yavuz, S. (2005). Developing a technology attitude scale for pre-service chemistry teachers. *The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET*, 4, 1, 17-25. 10.10.2006 tarihinde <http://www.tojet.net/articles/412.doc> adresinden alınmıştır.

Extended Abstract

Development of technology and increase of knowledge introduce important changes in many areas of community. In tandem with this changing, ideal person needed in society, learning and transferring of knowledge are in the process of change that will enhance educational expectations. For the system of education, to fulfil the expectations and social changes will only be actualised making use of benefactions of technology. It is certain that computer usage in education will provide huge conveniences in terms of reaching and transferring knowledge. Nevertheless, it is apparent that, computer usage will not be able to create an remarkable change in the teacher-student model. Here the point to be dwelled upon elaborately is that computerized education will simplify information access, yet, it cannot substitute for educators well trained for effective use. In the studies carried out in recent years, the fact that teachers do not benefit from technology with the aim of strengthening learning during education process and that they do not feel ready is emphasized. According to the research findings, to be able use developing technology in classroom, at the outset, it is important for teachers to adopt technology, follow it closely and maintain a positive attitude towards it. (Marcinkiewicz, 1993-1994; Christensen, 2002; Sahin and Akçay, 2011). In this study it is aimed to compare Turkish-language teachers' attitudes towards technology and their level of using information technologies. In accordance with this basic purpose, whether teachers' attitudes towards technology display significant difference or not in compliance with their gender, socio-economic levels of schools in which teachers serve, professional length of service besides their contentment for both profession and working conditions; whether teachers' level of using information technologies differentiate significantly or not in pursuant of gender, socio-economic levels of schools in which teachers serve,

professional length of service with their contentment for both profession and working conditions; additionally, whether there exists a relevance or not between Turkish- language teachers' attitude towards technology and and their usage level of information technologies are identified as subgoals in the study.

Present teachers, perseveringly, claim that they haven't been adequately provided with skills and knowledge related to computer, internet and instruction oriented technology in their pre-service. It is understood that, teachers associate their lack of self-confidence in using information technologies and their not being able to follow technological advancement *to* the education they received in their studentship. To identify teachers' level of using technology in classrooms will be useful in providing efficient use of technology in education. Therefore, investigation of teachers' attitude towards technology and and their level of using information technologies is vital in the way it reveals teachers' present situation.

The research is in relational screening model. Population of research consists of Turkish language teachers who serve in the city of Aydın. While there is no sampling, it is aimed to reach whole of the population. In this respect, 109 volunteer Turkish language teachers who serve in the city of Aydın participated in the research. As a tool for data collection, Together with "Scale of Attitude Towards Technology" having Cronbach alpha reliability coefficient 0.86, comprised of 19 items and developed by Yavuz (2005) ; "Usage Level of Information Technologies Scale" including 28 items and developed by Öksüz and Ak (2010) are implemented. In the statistical analysis of the data reached through data collection tool, SPSS 11.5 package programme is made use of. Among the descriptive statistical techniques related to teachers' personal characteristics, frequencies and percentage distributions are used. As for the comparisons made with items in respect to teachers' personal characteristics, independent-samples t-test and one-way analysis of variance (ANOVA) are applied.

First sub- problem of the study is identified as : " Do teachers' attitudes towards technology display significant difference in compliance with their gender, socio-economic levels of schools in which teachers serve, professional length of service, their contentment for both profession and working conditions of the schools?" When findings concerning this sub-problem is examined, it is observed that attitudes of teachers' towards technology do not differentiate in accordance with teachers gender, professional length of service and their contentment for working conditions of the schools; On the other hand it is found that, attitudes of teachers' towards technology differentiate with respect to socio-economic level of the school in which they teach and teachers' professional contentment. When it comes to the second sub- problem, it is determined as: "Do teachers' usage levels of information technologies differentiate significantly in pursuant of gender, socio-economic levels of schools in which teachers serve, professional length of service as well as their contentment for both profession and working conditions of schools? In the analysis of findings obtained from this sub- problem, it is inferred that teachers' levels of using information technologies do not display significant difference regarding their gender, socio-economic levels of schools in which teachers serve, professional length of service in addition to their contentment for both profession and working conditions of the schools. The third sub-problem of the research is established as follows which is: Is there any a relevance between Turkish- language teachers' attitude towards technology and and their levels of using information technologies? When the findings related to this sub- problem are evaluated, it is attained that there is a low, positive and significant correlation between teachers' attitudes towards technology and their level of using information technologies.

This research is solely oriented towards Turkish language teachers. Thus, in different branches, teachers' attitudes towards technology and and their levels of using information technologies can be investigated. In the study, teachers' attitudes towards technology and and their levels of using information technologies have been examined with regards to gender, socio-economic levels of schools in which teachers serve, professional length of service, contentment for both profession and working conditions of the schools. In the researches that will be carried out in parallel with this study, variables such as age, weekly course hours can be included. Since this study is limited to the city of Aydın, similar studies for different sample groups can be conducted and their results can be analysed. Because of the reason that, this research focalises teachers, it is recommended to make parallel researches for prospective teachers. Seminars and courses should be organised for teachers to use technology effectively. Besides, studies that reveal teachers' levels of technology integration in education can be performed.